

KELAJAKDAGI PEDAGOGIK TADQIQOTLAR UCHUN ISTIQBOLLAR

Eshnayeva Feruza Qarshiyevna

Samarqand davlat chet tillar instituti

akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi

e-mail:eshnayevaf@gmail.com

tel.raqami:+998906002487

Annotatsiya-mazkur maqolada pedagogika fanining zamonaviy rivojlanish yo'nalishlari hamda kelajakdagi pedagogik tadqiqotlarning ustuvor istiqbollari tahlil qilinadi. Unda raqamli ta'lim, sun'iy intellekt, kompetensiyaviy yondashuv, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim va inklyuziv ta'lim masalalarining pedagogik tadqiqotlardagi ahamiyati yoritilgan. Shuningdek, pedagogik tadqiqotlarning metodologik asoslarini takomillashtirish va ta'lim sifatini oshirishdagi roli ilmiy jihatdan asoslab berilgan.

Kalit so'zlar: pedagogik tadqiqotlar, ta'lim istiqbollari, raqamli pedagogika, kompetensiya, innovatsiya, ta'lim sifati.

Zamonaviy jamiyat taraqqiyoti ilm-fan va ta'lim tizimining rivojlanish darajasi bilan chambarchas bog'liqdir. Bugungi kunda pedagogika fani oldida turgan asosiy vazifa – tez o'zgarayotgan ijtimoiy-iqtisodiy sharoitlarga mos, raqobatbardosh va kreativ fikrlovchi shaxsni tarbiyalashdan iborat. Ushbu vazifalarni samarali amalga oshirish esa pedagogik tadqiqotlarning ilmiy asoslanganligi va zamon talablariga mosligini taqozo etadi. Globallashuv, raqamlashtirish va axborotlashuv jarayonlari ta'lim tizimiga yangicha yondashuvlarni talab qilmoqda. Shu bois kelajakdagi pedagogik tadqiqotlar nafaqat an'anaviy ta'lim masalalarini, balki innovatsion texnologiyalar, raqamli ta'lim muhitlari, shaxsiylashtirilgan o'qitish va

ta'limda sun'iy intellektdan foydalanish masalalarini ham qamrab olishi lozim.

1. Pedagogik tadqiqotlar rivojining zamonaviy holati

Pedagogik tadqiqotlar ta'lim-tarbiya jarayonining nazariy va amaliy muammolarini o'rganishga qaratilgan ilmiy faoliyatdir. Hozirgi davrda pedagogik tadqiqotlar:

- ta'lim sifatini oshirish;
- o'qitish metodlarini takomillashtirish;
- o'quvchi shaxsini rivojlantirish;
- ta'lim jarayonida innovatsion yondashuvlarni joriy etishga xizmat qilmoqda.

Zamonaviy pedagogik tadqiqotlarda fanlararo integratsiya kuchayib, psixologiya, sotsiologiya, axborot texnologiyalari va neyropsixologiya bilan uzviy bog'liqlikda olib borilmoqda. Bu holat pedagogik muammolarga kompleks yondashish imkonini bermoqda.

2. Kelajakdagi pedagogik tadqiqotlarning asosiy yo'nalishlari

2.1. Raqamli pedagogika va masofaviy ta'lim tadqiqotlari

Kelajakda pedagogik tadqiqotlarning muhim yo'nalishlaridan biri raqamli pedagogika hisoblanadi. Onlayn ta'lim platformalari, elektron resurslar, virtual sinflar va masofaviy o'qitish texnologiyalarining samaradorligini o'rganish dolzarb masalalardan biridir.

Raqamli muhitda o'qitish metodikasi, o'quvchilarning motivatsiyasi va mustaqil ta'lim olish ko'nikmalarini rivojlantirish masalalari pedagogik tadqiqotlarning istiqbolli mavzularidan sanaladi.

2.2. Sun'iy intellekt va ta'lim

Sun'iy intellekt texnologiyalarining ta'limga kirib kelishi pedagogik tadqiqotlar uchun yangi ufqlarni ochmoqda. Individual o'qitish, adaptiv ta'lim tizimlari va ta'lim jarayonini avtomatlashtirish masalalari kelajakdagi muhim tadqiqot obyektlaridan biridir.

Pedagogik tadqiqotlar sun'iy intellektdan foydalanishning didaktik imkoniyatlari, afzalliklari va cheklovlarini aniqlashga qaratilishi lozim.

3. Kompetensiyaviy va shaxsga yo'naltirilgan ta'lim tadqiqotlari

Kelajak ta'limi bilimga emas, balki kompetensiyaga asoslangan bo'lishi kutilmoqda. Shu bois pedagogik tadqiqotlar:

- kasbiy kompetensiyalarni shakllantirish;
- o'quvchilarning tanqidiy va ijodiy fikrlashini rivojlantirish;
- hayotiy ko'nikmalarni o'rgatish masalalariga yo'naltiriladi.

Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim modeli har bir o'quvchining individual imkoniyatlarini inobatga olgan holda o'qitishni nazarda tutadi. Bu esa pedagogik tadqiqotlarda individual ta'lim trayektoriyalarini ishlab chiqishni talab qiladi.

4. Inklyuziv ta'lim va ijtimoiy pedagogika istiqbollari

Inklyuziv ta'lim bugungi kunda pedagogik tadqiqotlarning muhim yo'nalishiga aylanib bormoqda. Turli ehtiyojlarga ega bo'lgan o'quvchilarni ta'lim jarayoniga to'liq jalb etish masalalari kelajak tadqiqotlarida alohida o'rin egallaydi.

Ijtimoiy pedagogika doirasida:

- ta'limdagi tenglik;
- ijtimoiy moslashuv;
- tarbiyaning ijtimoiy omillari o'rganiladi.

5. Pedagogik tadqiqotlar metodologiyasini takomillashtirish istiqbollari

Kelajakdagi pedagogik tadqiqotlar ilmiylik, aniqlik va ishonchlilik tamoyillariga asoslanishi zarur. Tadqiqot metodologiyasini takomillashtirish quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- empirik va eksperimental tadqiqotlar ulushini oshirish;
- raqamli tahlil usullaridan foydalanish;
- statistik va diagnostik metodlarni keng joriy etish.

Bu esa pedagogik tadqiqot natijalarining amaliy ahamiyatini oshiradi.

Kelajakdagi pedagogik tadqiqotlar ta'lim tizimining innovatsion rivojlanishini ta'minlovchi muhim omil hisoblanadi. Raqamli texnologiyalar, sun'iy intellekt, kompetensiyaviy va shaxsga yo'naltirilgan ta'lim kabi yo'nalishlar pedagogik tadqiqotlarning asosiy istiqbollarini belgilaydi. Ushbu tadqiqotlar asosida ta'lim sifati oshib, jamiyat ehtiyojlariga mos kadrlar tayyorlash imkoniyati kengayadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Yo'ldoshev J.G'. **Pedagogik tadqiqot metodologiyasi.** – Toshkent, 2016.
2. Sayidahmedov N.S. **Zamonaviy pedagogika va innovatsiyalar.** – Toshkent, 2018.
3. O'zbekiston Respublikasi **“Ta'lim to'g'risida”gi Qonuni.**
4. Zamonaviy pedagogik tadqiqotlarga oid ilmiy maqolalar.
5. Internet va elektron ta'lim resurslari.

